

GLAS

ORGAN NARODNOG FRONTA ZA OKRUG BANJU LUKU

GODINA III

BANJA LUKA, 12 AVGUSTA 1945

Broj 5

ТРЕЋЕ ЗАСЈЕДАЊЕ АНТИФАШИСТИЧНОГ ВИЈЕЋА НАРОДНОГ ОСЛОБОЂЕЊА ЈУГОСЛАВИЈЕ ЕКСПОЗЕ ПРЕТСЈЕДНИКА ВЛАДЕ МАРШАЛА ТИТА

На јучерашњој сједници Антифашистичког вијећа народног ослобођења Југославије, претсједник Министарског савјета, маршал Југославије Јосип Броз Тито, дао је сајдлени експозе:

Поднесен пред овим високим Претсједништвом овај мотизајт, сматрао сам за потребно да у њему обухвам у најкраћим пртама период од другог засједања ОВНО-ја 29 новембра 1943 године па до данас.

То је био врло значајан период у прошlosti наше ослободилачке борбе, не само по војним, него и по политичким догађајима.

Друго засједање АВНО-ја одржано је у пријеме када је у нашој земљи биошња борба свом жејстном. Једва су спривиле двије жејстне. Четврта и пeta — који су биле од сине највеће и имале су за циљ да уникну нашу народно-ослободилачку војску, да угуше и читав ослободилачки покрет — већ је био започео Шесто најпријељачка обескица. У тајвој ситуацији и на другом засједању АВНО-ја, осим овога врlo вливних одлука, био је објављен и Надимац о ослободilačkoj Југославији, који је због овога карактера претресио владе са јединственим предузимањем свих мјера ради даљег успјешnog вођenja рата, учвршћивањем народних власти и прављењем функционисања истих, ради организације привреде на ослободеној територији, ради предузимања свих мјера за одбрану течконаружене народно-ослободилачke војске, ради успостављања веза са нашим великом савезничким и трајесним пријатељима постоећим стањем у Југославији, односно народно-ослободилачког покрета и одлука АВНО-ја на другом засједању.

Разумије се да је рад Националног комитета Југославије био прво отежан због расцепљености слоја бодија територија и због нестабилности истог. Непријатељ је увјељек удржавао главне ударце на територију и на оно место где је било сједиште Евхонског шtaba, с поштоје то обично било и сједиште Националног комитета и АВНО-ја, то је непријатељ чинио још веће нападе да нас не само истињи из логорних територија или места, него и ушићи. Тако је случај био са нападом непријатеља на западну Босну, односно на Јајце у пријеме Шесте обескице и касније у Седмој обескици на Ловар. Под таквим околnostима један ало чланова Националног комитета и АВНО-ја морао је отићи на слободну територију Хрватске и Словеније, где је могao ишак да први користан рад не успостављању и учињивању народне власти.

Истом после напада на Драву, када је Брохони шtab преселио, на овој Вису, могao је и Национални комитет да се смuni на Вису и пријесли едукасијам извршивању својих задатака.

У то вријеме Савезници нису признавани Национални комитет, већ само Брохони шtab. Према томе, у својству Брохоногог команданта могао је извршивати многа крупна питanja са Савезницима, као што не се видјеа из овог изјевlја. Та питања решавала су преко савезничких војних мисија, које су код Брохоногог шtaba, а исто тако и преко наше Војне мисије која се налазила код сајде-

личних команда у Капру. Италији и послиje у Енглеској. Тако смо успјели помоћи Савезници пребрзану из Италије у Африку преко 25 хиљада изbjеглица са дечаком.

Осам тога, помоћи амона пребачењу је било у Италији и на Малту преко 10 хиљада наших рањеника.

(Дакас је већ велика већина тих изbjеглица и рањеника пребачена у домовину.) У споразуму са Савезницима створили smo у Барну своју војну базу, која је осим рада на спajдању наших војних јединица и напријед напредовање послова. Сада је база у Барну у ликвидацији, јер је престала потреба њеног постојања у Италији.

Са одласком наше мисије на чelu са генерал-мајором Шубашићем напријед на Капру па онда у Лондон, био је успостављен први контакт са политичким круговима у савезничким земљама. Премо то име војне мисије smo успјели савезничку јавност у великој мјери упознати са стварношћу у Југославији. Осим тога, то је омогућило да је дошло до састанка са гospodinom Шубашићем, мандатором Црногорске заставе на овакој висини.

Сајстанак је одржан на отоку Вису 16. дука 1944. године, где је склопљен споразум о сарадњи измеđu гospodina Шубашића са Националним комитетом и о уласци у жејgovu владу тројице министара из земље.

Последије сајстана са гospodinom Шубашићем ја sam у Италији умalo састана са савезничким војним командантима, гospodinom Валсоном и неким другим гospodinom. Улази-ма по војним питanjima и то при-

Naša zemlja, iako je iz ovog rata izgubila razorenja i osromobranu materijalno, ona je u isto vrijeđe izšla do hrvatskog preporoda, spremna na najveće stvaralačke napore. Izšla je ujedinjena i u bratstvu smrteva nova Demokratska Federativna Jugoslavija (TITO)

ојачава, а исто tako mogli smo izvrsiti mobilizaciju novoga ljudstva.

Осам напријед наведенih помоћi, Совјетski Savet nam je preko svoje rječne флотile omogućio slabljenje Beograda gorivom i baminim, тако да је овјетljivo, воза и исхрana Beograda bila oštvrana. Осим тога, совјетска влада је дала 50 хиљада тона жита за prekršku ne samo Beograda него и неких drugih kraljeva.

Са друге стране и наши савезници у Енглеској и Америци чиниле су велике напоре у снажења наших трупа, особито у Далматини, Словeniji и Bosni. Ти помоћi дотргле помоћi aviona načinjene su nađim, признавањem i захvaljuvajući svim njihovim i amernim avijacionim tigratima, који су под највеćom опасносu, danu i noću, letjeli i slabejševati naše borbe putnim marširanjem, a drugim putnim marširanjem (Alpsu), ja odjemlije preuzele svim njihovim avijacionim tigratima, који су, ne intedijevi svoje mirovne, nočnim ratnim materijalima, učinili život i bitu i tako, prekršavajući

zvezdu tenkpu borbu, Alpu.

Да, наши велики Савезници помогли су нам у борби и ми smo им за то захvaljujemo. То је била задужba na помоћ nadjevicačkim naporištem i hrstama u borbi za заједničku časovitostu i strast, јер још mi израз dvoje i pol godine водили većom kompromisom srbu protiv okupatora, a sve do dve je bila lask koju smo slobodnoj Srbiji i Beogradu.

Нијеми су у то вријеме имали дају какве све snage i snage članica slobodne Jugoslavije, sa kojima smo mi vođili neprekidno tešnje borbe. Осим тога, Нијеми су још имали daje snage u Grčkoj i na otocima, које су требале da se počinju preko srbije.

Све то изисквало je težnju i predanost u borbi protiv okupatora, a sve do dve je bila lask koju smo slobodnoj Srbiji i Beogradu.

Лак smo mi do oслобођења Beograda imali u glavnom dobrovljaju vojske vojsku, koja je u to vrijeđe, brojila oko 250 хиљада бораča, to smo omah pošlije oслобођењa Beograda počeli da se radi pod postrojnicom. Организовали smo по-mladih sovjetskih instruktora Jaku artillerijsku, olužnu, avijacijsku i tenkovecke jedinice. Све то nam je omogućilo da u prošlosti ove godine preduzmemo na čitavom frontu da Srbiju na do Dalmatinsku energetičku ofanziku, koja je spriječila нашим potpunoj pobjedom na granici Soče i Karavanićem. У тоj končanoj ofanzici potpuno je razbijeno ne samo nemacka vojska nego i Pavelićeva vojska, koja je brojala preko 200 хиљада vojnika. Успјел јак отпора уhićenja je otvorio broj Hrvatska i ustaša a preko 200 хиљада је заробљено, запlijenjeno je gotovo kolikočina ratnih spremiša, sklonjovskog oružja, mušnici i tako да.

Важно je pritom spomenuti da se nepružaju amle kroz predavači i u kapitulaturi niti posle posljednjeg kampiranju u smislu kapturacije. Главу сто-

Đečji dom u Bos.

Građani

Slučajno sam svratio u Đečiji dom u Bos. Građanskoj. U njemu je smješteno više od 100 djece. Beć s vratom dobro sam ophaze domovine. Vrata od zahoda i dečje spavaće sobe izlaze se jedna uz drugu i stalo su otvorena. Zahod zaudarao i smrđi. Soba više liničkih taminica, nero spavaće sobe i dečjačeg doza. Zidovi su pravili i počinili. Razgovaram o tome da učiteštvo. On mi kaže: "To nije moja stvar. Ja se imam, brinuti sam se o vaspitljivosti dečije". Način upravnih domova, na sramnim pogovorima. Oni sučinili odgovor: "Nemam novaca, a niko neće baviti se radićem. Kada sam ga pričao da je tražio pomoći od organizacije žena i omadine, do nje nije znala šta me ni odgovoriti."

Itako zbor nemaju i neaktivnosti nekoliko ljudi dečja naših poginutih boraca moraju spavati u sramnim i pravljanim prostorijama. Na horodu da je o ovakvom životu i našim ustavovima vodi računa.

E. C.

NAJED BOS. GRAĐANSKOG SREZASA POMAJE JEJEŠKIM IZBJEGLICIMA

Način bosansko građanskog sreza učestvovan je u akciji skupljana pomoći izbjeglicima iz Jeješke Makedonije. U sružu održanoj je predstavljen način na koji će se u toj koristi postupati narodu. Na priredbi su danas i izjavili da će se u toj koristi postupati narodu. Na priredbi takođe je bio koga moglo bilo: drugimi i drugačjim i izbjeglicima koji nisu imali neta je dan danar, ali znajući šta iznosi bitni izbjeglici dolazi su i taj zadnji danar, tako da je u toj priredbi sačuvano 6.100 dinara.

Na terenu čitavog srezasa zakupljuje se po prilogu u iznosu od 17.450 dinara.

Nada Nikniković

Čančki Most se obnavlja

Predsjednik se mjeri da će popraviti i u red dovedu kuce obnove te komu parata. U tomu je opovraka grada u kojoj se smješti Glazdski N. Tihomir grad u kojoj je smješten Srečki NTO te juši izgraditi nekih ustanova, kao i grada dr. Milutina Rađetinu koju je poslojno Komunističkoj partiji. Opovraka grada mijenja i sami izgled, ova varošnica koja postaje užurđena i lepša. Osim ovih radova provode se krajem i radovi na novom drvenom mostu koji će uskoro biti pušten u promet te će se tиме dominirati božjem održavanju prirođenog животa.

M. Stanić

SPAVANJE AKTA BR. 4891

Pod brojem 452 utvrđen je 7. jula jedan akt od Okr. N. odbora Gradske N. odboru u Banjoj Luci. Taj akt je primljen 9. jula dobitnikom isto broj 4891. Rješenje akta bilo je vezano za rok, moralo se odgovoriti do 20. jula. Zbog toga je oduševljen u Gradskom odboru, ali su ga službenici ekspedita uputili na spavanje u arhiv. Tamo je ostao sve do 4. avgusta, kada je predmet bio uigriran od Okr. N. odbora i kada je referent zapraskao akt.

Ugleda nam da nemojme stiću spavaće mornare buditi akta koja zaslužuje potpis, dok ne nabavimo "sat" budžet, da bi se mogao sam probudit.

C.

Jedan kvart u Banjoj Luci sakupio je za 3 dana 10 tona starog željeza

Omladina kvarta Hiseta ozbiljno je shvatila značenje opštne akcije na koju je naše Ministarstvo Savezne vlade pozvalo narod.

U trodnevnoj akciji omladinske Hisetske sakupili je oko 10 tona starog željeza. Kako Gradski N. odbor ima malo prevoznih sredstava, sakupljene činile su izuzeti i suvremeni privatni vlasnici kuća. Omladina je i na takma privrednika prenosi željezo na mjesto sakupljanja. Početkom izgradnje i pjesma davali su ih snagu, te nisu osjećali teškoći duži razne željezne dijelove, teške

po nekoliko desetina kilograma. Mlađaci i djevojčice koji nisu odmah prisustvili akciji, vidjeviši udarnički rad svojih drugova, mražili su i grupa se stalno novečevala.

Omladina rudnika Lascu pronašla je i dovezla punu kola ostataka željeza, tako su radnici na Lascu već ranije sakupili staro željezo za potrebe rudnika.

U ovoj jedinstvenoj akciji radničke i školske omladine cijelograđana erađa počela se i volja svih građana da učeštuju u izgradnji.

Народ Бихаћког округа тражи аграрну реформу и проглашење Дрвара - Титоградом

Gotovo na svim poslednjim konferencijama narod bihaćkog okruga traži — a posibnije napisuju — što khitnije agrarnu reformu. Narочito se ova želite ne podnosi masu očekivanja na velikom okružnom narodnom zboru koji je održan 27.VII.1945. Činjenica narod tragično je da narodne vlasti da će što prije riješiti agrarno pitanje,

koje će obuhvatiti sve zemlju koju vlasnici ne radje, već je obrađuju sa načinomima. Na ovom velikom narodnom zboru je uzeo учешće oko 20.000 lica. Stanju se će učiti počinji: "Хоћемо да се Дрвар проглаши Титоградом". Dvorac doista i ima najteže moralnih prava da uzima ovu veliku čast naziva — Titograd.

FORMIRAN JE ODBOR N. FRONTA U GRADBEVINSKOJ EKIPI

Ponešto jučera održana je izborna konferencija N. Fronta radnika i načelnika građevinske ekipe. Konferencija je otvorena dr. Kasim Osmanovićem i podvukla važnost osnivanja odbora N. fronta Građevinske ekipe. Poslije izlaganja druge Žarmančevića data je riječ državni Dedi Gačić, članu Gradskog izvršnog odbora Frontera. Drugi član održao je kratak govor u kojem je napomenuo, kako radništvo do sada nikada nije imalo mogućnosti da sebi stvara ova vaku organizacija; kao što je ova sada. On se također dotakao i zadatak koj je stoje pred radnicima ove ekipe.

Pošlije tog govorova otvorila se je diskusija u kojoj je uzeo učešće više drugova. A zatim se je prešlo na biranje odbora Frontera u kojem su izabrani: za predsjednika Andelko Banušić, za 1. p. predsjednika Omer Hadžimović, za II. p. predsjednika Ivan Milić, za sekretara Kasim Osmanović, za blagajnika Gojko Adović. Konferencija je prisutstvovao oko 250 radnika i načelnika Građevinske ekipe kao i delegat Okružnog i Gradskog odbora Frontera.

NAROD KLJUĆA FORMIRAO EKIPU ZA PODIZANJE KUĆA

Ključ, juča.

Odbor gradskog NOF-a za Ključ formirao je radnu ekipu od 90 ljudi za površavljanje kuća. Ekipa će raditi u tri smjene, i u tri partie na opravci porušenih kuća i krovova.

Mačkić

PRIREDBA LICENIKA-CA PRILJEDOR SKE GIMNAZIJE

Učenici i učenice prijedorske gimnazije deli su pred svršetak školske godine priredbu za gradonos i vojsku u Domu kulture. Program priredbe je sačinjavao Šest hrvatskih pjesama, dva hrvatska i dva solo recitacije, te jedan pozorišni prikaz. Na priredbu samih učenika prihod ove priredbe namenjen je u krovistu katedre u kome stanuju i hranje se siromašni učenici gimnazije i djeca bolesnica.

Drvarski radnici

САГРАДИЛИ НОВУ

ЕЛЕКТРИЧNU ХИДРОЦЕНТРАЛУ

Из ruševina i izgorjelih mase na radnici Drvara obnovljaju našu industriju. Ono što je nekada bilo naoko neizvodljivo, što se strgu ičinjalo činilo neostvarivo, izgrađuju radnici hercegovačkog grada.

Bez dovoljno potrebnog alata oni su obnovili Mandžinovu ligu putu, koja danas čini narodu veliku korist. Isto tako radnici su ugradili novu električnu hidrocentralu. Gradivom ove centralne istorije je bila voda koja je preostala kao nepotrebna za glavna mašinska postrojenja. Ta voda je do sada ostala neiskoriscenom. Ideju za postavljanje centralne da je gavini majstor na njoj gradili MILJE DO ĐURĐE koji je tu inače много pomogao svojim izumima i dobitivošću.

Centralna osjećajstva Drvara i počinju nekoliko mlinova.

Za kratko vrijeme otvorene su dva gatera stare Šindjelove mlinane, kojim su do sada dala putu gozdini i bili pod hrnom ruševini. Oni ne imaju kapacitet rada stotinu dvadeset i pet kubika građe na 24 sat. Rad ovih gatera uključuje uvođenje mnogo brzog uključivanja drvarskog hidrocentralnog i poplaženih selja na bikhacnom okrugu.

Drvarski radnici zaslужuju privizanje za ovakav stvaralački rad.

P.

Bihac je dobio električno osvjetljenje

U našem gradu je za vijeme rata mnogo strada kanal i instalacije za dovod vode potrebine za pogon bića hidraulične centralne. Sa nastojanjem Narodne vlasti i uz samoprijeđen rad bihackih radnika kanal je popravljen i centrala je ponovo pronađena. Povjerenstvo industrije "O" odbora ima u projektu puno iskoristivane elektrocentralne, te se već uveličao radi na uspostavi je dne manje mlinane.

DOKLE ĆE SE PONAVLJATI...?

Mnogo se članak u našoj štampi da sada napisalo o birokraciji, zaprijevo u nužnosti otklanjanje te nepasti u našoj administraciji.

Na više mjeseci po Drvaru primjetio sam po zidovima izlijepljene neke oglašnje. Na tim oglasima doslovno stoji ovo: »Gradskom narodnom odboru Drvar je izabran i potpisana nova, te ne znaju ko dopis uputio, ali po pridici opštinski ili sreski Narodni odbor Drvar.«

Radi što uspšim, zdravstvene propagande i što brižeg izdživanja zdravstvene svesti masa, potrebno je istaći na vladim javnim mjestima, kućama, zidovima i svuda za to pogodnim mestima, zdravstvene poruke: 1) Luka je sprijeciti nego lječiti i 2) Sa narodnim zdravljenjem nemaj trogove (i tako da još desetak parola). Nastojte da ste prije i što biste budi ispisane ove parole, SF/SNI Drvar, 17.VII.1945. Šef zdravstvene sekcije potpis je nečitljiv, ali mi se čini da je potpisana neka Šekva.«

Evo tako su drugovi iz Gradskog narodnog odbora shvatili unutru o poigranju zdravstvene svesti našeg naroda. Oni umesto da odmah preko NF-a i ostalih naših organizacija organizuju predavanja u tom smislu ili da preko istih ispisuju parole koje bi bile istaknute na javnim mjestima kada to stoje u putu — oni su jednostavno umnožili i spomenuli upute i preko svih kurija izlijepili po čitavom Drvaru.

Vrijeme bi bilo da se naši drugovi već jednom odviknu ovih toliko po narod Šestinu navika, umre prilično što to evne čine i oni ljudi kojima bi ove na vike morale biti potpuno strane.

Božo

Zadružarstvo u našoj narodnoj privredi

I. KOJA UDRIJUENJA IMAJU PRAVO UZIMATI NAZIV »ZADRUGA«?

Svi potrošači, bez obzira na zanimanje, mogu se udruživati po propisima o zadrugama u zadržnicu, koja će im nabavljati životne namirnice i sve ostale lične i potrošne potrebe. Ta udruženja pod imenom zadruge nabavljaju robu i uslužnu je svojim članovima, da bi isključili nepotrebne posrednike i očuvali svoje članstvo od likvidiranja nepotrebnih posrednika. To su nabavljalo potrošačke zadruge. Ova zadruga osimljava načinče radnici, službenicima i selacima.

Potrošački zadržni radnički stolci i stolarski proizvoda, miješaka i tekstilne robe, udružuju se u zadruge, da bi bolje unovčili svoje proizvode i tim postigli bolju razradu za svoj rad. Ovo je proizvodsko-prodajne zadruge.

Predrijeđive zadruge merajuću svoje vlastite sirovine u gotovo robu i time postizavaju veći cijenu za tu robu nego kad bi prodravili nepremične sirovine. Ove radove oko predraje sirovina izvedu radnom snagom svih članova, ne tudem nječaćem snagom.

Kredne zadruge sabiraju novac na studiju i pribavljaju druga novčana sredstva, na osnovi kamata i istupanja je svojim članovima.

Simbolne zadruge nabavljaju liječevke, trave ambulante, drže svoga liječnika, brišu se o higijenu i higijenskim uslovima života svojih članova.

Povjedstvene zadruge nabavljaju knjige i novine za svoje članove, otvaraju-

je čitanice, drže analfabetske tečaje i prosvjetne kurseve.

Osim ovih postoje i zadruge za zadržnicu obala zemlje, za navođivanje i isušivanje zemlje, za elektifikaciju, za nabavku poljoprivrednih mašina i alata, za selekciju stoke, za uzgajanje i iskorisćivanje ūra, za preradu drvena itd.

Kod svih ovih zadruga, osnovno je pravilo: rad za svoje članove i sa svojim članovima u cilju isključenja po sredniku, kao eksploataatora njihova

jebitice, drže analfabetske tečaje i prosvjetne kurseve.

Zadruga je slobodno udruženje ljudi, bilo fizikalnih bilo uminskih radnika, koji se daju ustanove pravne cijeni za rad i za proizvodje radu. Zadruga ukida profit, stvara pri-vrednu vladu potrošača. Čili su interesi istovjetni sa interesima cijelne Zadrugarstvo je samodržavna potrošača od eksploatacije posrednika; ono podupire male i srednje proizvodnje pomoći zadržnicima delatnosti a bez dobre kapitalističkog profitu.

(Nastavice se)

Ударнички задружни рад

Како se код nas osniva više mnogo brojne zadruge, a mnogi inicijativi oviog narodnog posla nešta su pravili i naši prijatelji put do cijela, navedimo ovaj primjer:

Članak akcionog zadružnog odbora u Gradišću Mirkko Širobić, sa drugim Obrađevalim Ljubom i Stojanom Čikom Živkovićem iz sela Kukulja, te sa ostalim osnivačima zemljišnjarki-ke zadruge u Kukulji, nisučak su rukave, prihvativši se posla i osnivali zadružnik dom (dug 9 m,

a širok 7 m). Za vrlo kratko vrijeme dovršili su svoj zadružni dom. Nasilju su magazini sa 5 vagona robe, dvije kukuruzare i sve ostalo za potrebe zadruge.

Oni "spomenjuti" osnivači sазвali su skupštinku za osnivanje, za drugu 19. avgusta i sa ponosom počeli napred i prestatnikom O. NO-a te C. NO-a i Srepskom zadružnjom odборu, da svečano otponu velikog zadružnog poslovanja.

ЗАДРУЖНА КОНФЕРЕНЦИЈА У БОС. НОВОМ

Проšlog mjeseca održana je u Bos. Novom škola zadružarska konferencija kojoj su prisustvovala članovi prstredjedinstava Okružnog NO-a drugari Davorin Ljukar i drug Hrastan Čaplik, Konferenciju je vodio radnik državne agencije za zadruge u Kukulji, nisučak su rukave, prihvativši se posla i osnivali zadružnik dom (dug 9 m,

РАЗВОЈ ЗАДРУГАРСТВА НА СРЕЗУ БОС. НОВСКОМ

Obnavljanje i formiravanje zadružnog sabora je veliko interesno ivaće na novskom srezu. Narod sa zadovoljstvom pristupa u zadruge.

Oformljeno je 18 zadruga sa preko 3.000 članova. Zadruge su već počele djelovanju — one dijele artikle koje su primljene od direktora predsjednica.

Oduševljene naroda za zadruge občina Bozo okjivnjuju i učešće u svezu rad zadrugarskih.

ЗАДРУЖНА КОНФЕРЕНЦИЈА У БОС. КОСТАНДИЈИ

U Bos. Koštarini održana je prošlog mjeseca zadružna konferencija, kojoj je prstrednik drug Dušan Stojan, sekretar srpskog NO-a za Bos. Novi. Počutniti je referat, diskusijalo se o pripremama za zadrugu mreže. Zatim je izvršen izbor akcionog odbora za održanje skupštine. Uzimeći ostalih članu: prstrednik Kosta Čerdar, sekretar Kosta Čerdar sa Čitakom, sekretar Peter Puzavači na Bos. Koštarini.

ПРИЈЕДОР РИЈЕШАВА СВОЈЕ СОЦИЈALNE ПРОБЛЕME

Prijedor, 1. — U Prijedoru u Domu kulture održana je skupština svih zadruga, kao i pristojnog zadrugarskog skupština, u kojem je uzeo učešće oko 20 radnih brigada koje su iz unutrašnjosti došle na obradu zemlje u Vojvodinu. Tom prilikom proglašen je praznik Bosne i Hercegovine — dan ustanka.

Na mitingu je ispred bosanskohercegovačke omadbine govorio komandant radnog bataliona »Zdravko Čelar». Toga dan koga priznaje za svu udarničku radobili sa udarničke druge: Bulački Duro, Adamović Milorad, Jevtić Đura, Šnić Miloš, Rodić Pero, i Vukobrat Dusan.

Drug Bulački, sedmačestogodišnji omadinci iz sela Breštovac, našli su se u udarniku u svom batalionu. On je redovno poblijevao tri druga radni-

ka — tekmilače. Vojevodani su krije primili sve nadmeđe jedinice, a Krajišnici su učinili učinak.

Oj Krajišnici, zelite ideale!

Sve što imas u borbu si daš.

I tako se obrazdjuju zemlje naporni rad, ni na jednom omadincu i omadinku ne primičete! — i russki generali na svome povratak pobijedili Niemačke na čelu svojih pobijedičkih četa, kličući na nešem Titu i nama krajkoi omadincu: održavite se!

Ni smo spremni bili ostati iščišno dulje, a smremi smo ako zatreba i ponovo se vratići ili još da išči jer te je korist za sav naš narod.

Na ispravku bataliona, osim seljaka Crvene, došlo je još mnogo naroda iz Žitava tri susedina sela, no seći nam hrana za putu i drugih milosti — pričaju omadinci. Na rastanku je bio i suza, ali smo ih mi zamenili našom pjesmom:

»Nas batalion say od Skojevac, Skojevac Titovih borsaće, ozbilno kaže komandant bataliona drustva Knežić Žarko, koga mnogo voli svr i iz njegovog bataliona. U Bihaću radnemu batalionu »Zdravko Čelar» omadina Bihaća privedla je doček, ispred okružnog omadinskog rukovodstva batalion le pozdravio drugi Bački Veljko. Uveć je u čest bataliona data igranica.

Ponosa je Bosanska Krajina. Celična je nena omadina!

Bože Popović

Одлука je zadružna u Bjeljini

U Bjeljini je osnovana Nabavljalo-potrošačka zadruga radnika i službenika sa sreću Kliču.

Нећemo odmora dok traje obnova

Prije dva i po mjeseca na poziv našne vlasti dobrovoljno se javilo 200 omadljivaca i omadlinica sa terenima bilačkog okruga koji su formirali svoj radni bataljon »Zdravko Čelar» i krenuli na obradu zemlje u Vojvodinu. Na radu u Vojvodini ova radnina bataljon blizu je doštojan prestavnik kralješke omadline i imena koja nosi. Mnogo puta na zadržnicima skupovima i na savjetovanjima rukovodstava radnih jedinica ova radnina učinila je kao primjer ostalim bataljonom i našim brigadama koliko je bilo iz svih kraljeva naše domovine.

Nenaredne godine, vojvodinskim ravnica orela se nesmešni mlađi Krajišnici:

»Omladino budimo i umetka Vojvodinska polja sa dugmama Bataljon je obradio više od 4.000 dunuma zemlje. Nalivje je okopavan kulanom i řečima rena.

Pored rada na polju bataljon je redovno obdržavao i političke časove i

čitanice. I učila se i zemlju obradjavaju, a bilo je učinak naših učenika.

U selu Črveni, gde je radnjički bataljon, radili su na kulturu ekipa bataliona, a u selu Štakovići, radili su na kulturu ekipa bataliona.

Po završenom radu, 27.VII.1945. u Novom Sadu održan je miting na kojem je uzeo učešće oko 20 radnih brigada koje su iz unutrašnjosti došle na obradu zemlje u Vojvodinu. Tom prilikom proglašen je praznik Bosne i Hercegovine — dan ustanka.

Na mitingu je ispred bosanskohercegovačke omadbine govorio komandant radnog bataliona »Zdravko Čelar».

Toga dan koga priznaje za svu udarničku radobili sa udarničke druge: Bulački Duro, Adamović Milorad, Jevtić Đura, Šnić Miloš, Rodić Pero, i Vukobrat Dusan.

Drug Bulački, sedmačestogodišnji omadinci iz sela Breštovac, našli su se u udarniku u svom batalionu. On je redovno poblijevao tri druga radni-

ka — tekmilače. Vojevodani su krije primili sve nadmeđe jedinice, a Krajišnici su učinili učinak.

Na radnici iz radnika Plavčići, čije dali su oko 70 naših zemalja u novoj, da bi se kupio crveni za kuhinju omadinskih porodica. Ovači način je primjer naših radnika je za poznati.

КУЛТУРНО ДРУШТВО ПЕЛАГИЋ ОБНОВЉЕНО ЈЕ

У nedjelju 5. ov. mjeseca održana je skupština za obnavljanje kulturnog društva »Pelegića». Skupštinku je otvorio drugi Hasicimlić Ša-kić. Pozdravljajući prisutnike, on se osvrnuo na znacaj obnove »Pelegića», nакон čega je došao riječ drugi Katorpu Miroru koji je održao politički refebat.

Iza tog drugi Šantić Mustafa čita referat o radu »Pelegića». Nakon oba referata prešao se na diskusiju u kojoj je narocito istaknut težak, ali uspješan rad »Pelegića» u prošlosti.

Posljedje diskusije izabrana je nova uprava »Pelegića» na čelu sa prstrednjem drugom Đedom Garićem. Skupštinku je jednoglasno primila prijedlog da se za početnog prstrednjaka izabere proborac drugi Šefket Magazinović, a krajem, bio potpredsjednik »Pelegića» u predsjedničkoj vijećnici.

Skupštinku je završio izabrani prstrednjak drugi Đedo Čašić za kuhinju, sasvim počeo i obavijeni da ne će rad nastaviti u luku, predsjednik stavio »Pelegića».

ОТВОРЕН је НАРОДНИ УНИВЕРЗИТЕТ

7. vog mjeseca na svecanu način otvoren je narodni univerzitet u Bjeljoj Luci. Počinje je otpisana himna dana je uvođenja način u kojoj je napomenut radi sličnih установa u biloj vremenu i podvukao raz KABA (klub balačnjaka akademicičara) na tom polju. Zatim se preprečilo na mala zadržavaće teme: »Narodni du-godstvini u Narodno-seloslavljajući borbi», koju je ipro otežko iznositi polomcesar 53. divizije drugi Adel Čepićevan.

DRŽAVNA HIPOTEKARNA BANKA DAJE HIPOTEKARNE JAŽMOVE

Državna hipotekarna banka Glavni filijal u Banjoj Luci otreplala je na devetnajsto hipotekarnih zajmove.

Hipotekarni zajmovi daju se u vrijedne, građevinske slike, Rok trajanja zajmova je 5-15 godina. Kako iznos i počekajući.

Uveć je u čest bataliona data igranica.

Iz filijala Državne hipotekarne ban-

ke u Banjoj Luci br. 148.

Mi smo spremni bili ostati išči mnogo dulje, a smremi smo ako zatreba i ponovo se vratići ili još da išči jer te je korist za sav naš narod.

Na ispravku bataliona, osim seljaka Crvene, došlo je još mnogo naroda iz Žitava tri susedina sela, no seći nam hrana za putu i drugih milosti — pričaju omadinci. Na rastanku je bio i suza, ali smo ih mi zamenili našom pjesmom:

»Nas batalion say od Skojevac, Skojevac Titovih borsaće, ozbilno kaže komandant bataliona drustva Knežić Žarko, koga mnogo voli svr i iz njegovog bataliona.

U Bihaću radnemu batalionu »Zdravko Čelar» omadina Bihaća privedla je doček, ispred okružnog omadinskog rukovodstva batalion le pozdravio drugi Bački Veljko.

Uveć je u čest bataliona data ig-

ranica.

Ponosa je Bosanska Krajina. Celična je nena omadina!

FISKULTURA

Са фискултурног слета 53. дивизије . . .

У книгу, на уџици, скуда... »4 и 5 аугуста фискултурно такмичење 63. дивизије«. Радозили смо били за успесе борца на фискултурном пољу.

У суботу поподне, на игралишту ф. д. »Борце« време је живо. Публика јествено при一道ала, пуне су трибине, што показује велико интересовање. У 4 сата долази штаб дивизије, а одмах после тога у узорном дефилезу прошли су такмичари испред трибина, одувећујући похвалу.

На линији су већ током на 100 м. Заступљено је 4 бригаде и за 13 сек. колико је трајало до грчане већ се публика подијелила у четири табора. Многима нисе било право што је Шиншинац из XVIII. бригаде стигао повређен.

Башне кугле је привукло много пажње. Особито стилски и с много вејштиче је барши најдјеле Турија из XIV. бригаде.

Око комештаје у групацији тркача на 400 м. и пролазење једног мимо другог и публика је узенимико па ће сваки нападац за свога, лупа и рукама и ногама. Зеба из артиљеријске бригаде је стигао први.

Ногометна утакмица између XIX. и XVIII. бригаде, која је завршена с разитатом 4:1 у корист XIX. бригаде била је веома жива, а између XIV. и артиљеријске утакмица је завршена с разитатом 1:0 за XIV. бригаду.

Али прово велико изненадење је било на стази од 1500 м. На зачету стапило три сасвим хладњакорно суха, висок маладиц и смирија како он не може напред. Али залежних 150 м. до циља је уз помоћ ципрића проће крај свију као да је тек почео трочати. То је био Ахмин из XVIII. бригаде који је као појединци најбољи на такмичењу, добио току на 800 м. и 5000 м. Он је поброј најбољи алатак.

Скок у дља и тркосок су такође привукли пажњу публике, где је био најбољи Першица из XVIII. бригаде.

Скок у вис је опет био за ствар стапке називање појво мучене. Среће се да ћегов симпатизер – а он се често хвата за клучу и као да би му помогао да не додирне мотку, је она одмах спада и скок је прошао. Дурковић из артиљеријске

бригаде је имао најбољи стил и највише је скочио.

Макар да је Грајф по страни артиљерија, ипак је на гађању из пушке имао највише поена. У бачању бомбе су артиљеријци остали далеко иза Турија (XIV. бригада), који су да је био добар »букserant«.

Слеске вјежбе је багажоне XIV.

бригаде одувећи су публику, што

доказује да наша публика има

свеске вјежбе много разумјевала.

Највише је гледао затасала утакмица између тима гарнизона и комбинованог тима бригада. Тим гарнизона који је током добрих тимова до сада побиједио је успјеши дати један гол. Игра је била неobično жива, а што је изјављено, тако повезана је да било право задовољство гледаоцима.

Овај први слет 53. дивизије много обећава за будући рад, а да је уједно знак с колико воље и по жртвованja ради изаша војници на сваком пољу.

PRVA FISKULTURNA KONFERENCIJA U TESLICU

Простој месец одржана је мјесна фискултурна конференција у Теслици.

Конференција су присуствовали: пјорни, омладинци и стари фискултурници. На конференцији је прочињено рејстар до знања фискултурног васпитања омладине драме Mustafa Kadri. Најприје је износио опшti затраже, потребе и корист фizičkog васпитањa омладине. Затим је говорио о неизоставним појавама u старим sportskim organizacijama i na posjetuku ukazu na važnost što biće formiranja i onih sekula kojih još ne postoje.

Po istom referatu razvila se diskusija. Na istoj konferenциji je izlažena Mjesni fiskulturni odbor za Teslić kao i Sletski odbor i Nadzorni odbor.

Priustani su jednoglasno predložili i usvojili formiranje omladinskog radičkog kluba pod nazivom »Protekt«.

Izabrani odbor stavlja se ubi u džanku kako organizovanje gradske radničke omladine, tako i da se pristupi organizaciji seljake omladine za fiskulturu sve dovolje dok se ne utvrdi mogućnost za osnivanje srednjeg fiskulturnog odbora.

ПОЗИВ СВИМА

Прошлог мјесеца поново је почео да излази лист »Глас«. С обзиром да је тај лист орган Н. Фронта нашег okruga, његов је штаб да обухвата и обједиња све проблеме наших села и градова, rezultat-а ударничког рада и напоре нашег народа на пољу наградите. Он треба да илуструје сваки живот нашог на-рова.

Али да би то наш лист могао учинити позивамо све наше прија-

теље и читаоце, организације Н. Фронта, све чланове Народног одбора, организације: АФЖ, УСАОДЈ, синдикате, здружне, предузећа, сва културно-просветна, спортска društva, да пишу о свом раду и rezultatima, nedostacima i problemima.

Уједно позивамо све те организације да почну у суштини свога дјеловања сабирање добровољних прилога за развој нашег листа.

Редакција »ГЛАС«

Prilozi za „GLAS“

Odbornici i službenici Gradske narodne odbore u Banju Luci dali su za razvoj našeg lista u okviru opće кампање за našu štampu slijedeće priloge:

Zemljište Ibrahimbegović, predsjednik Din 300,-; Aleksa Ivčić, odbornik 100 Din; Smađa Boščević 100 Din; Fahrur din 10 Din; Kr valja Jovanka 10 Din; dr. Pavav Dobrović 100 Din; Džear Mehmed 5 Din; Naumović Nadežda 10 Din; Mra Jovanović 20 Din; Maglajlić Arif 50 Din; Danjal

„Vraća se molba, jer mora biti napisana na cijelom arku“

Dogodilo se to ovih dana. Jedan učitelj ima teško bolesni drugarić. Budući da je i ona učiteljica, bilo je potrebno da se izvrši komisiji pregleđe kako bi mogla dobiti potrebljano bolovanje i nastupiti ličenje. Stvar je htio Službeni postupak. Napisati molbu za komisinski pregleđ i molbu uputiti nadležnom predstavniku Gradskog narodnog odbora (prevođeno odješnjeno). Tako je ovaj naš drugi i učeni, ali zbroj nedostatka u papiru na kojem je molbu na polovinu skratio. Upravitelj škole, preko kojega je mol-

ba isla, prosludio je molbu na istoj polovici arkua. I šta mislite da se jo dovodilo. Umjesto rješenja, kojeg je tako nestrojno očekivao na drug dobitio je od gradskog školskog nadzornika ovakav odgovor: Vraća se molba, jer mora biti napisana na cijelom arku. Treba li o ovome ko mentorisati? Radi toga, što molba nije napisana na cijelom arku, treba drugačije da traži bolovanje, u papiru na kojem je molbu na polovinu skratio. Upravitelj škole, preko kojega je molbu napisao i da tako dešto učenja nisu dobro došla.

Rezultati udarničkog rada

Učiteljski kurs, kao i učiteljska škola u danima Školske obuke izvršava svoj rad, kako intelektualni tako i fizički. Po predviđajuće narodne vlasti treba da sesi kuni sa veća kolikočina staroga željeza, za ubrzavanje rad u našim tvornicama.

Omladina iz ovih škola izvršava ovaj zadatak sa načinom zadovoljivo, jer one vidi da to koristi po potrebi naroda i ona se osjeće odgovornom, pred zadatcima kojih poštova pred nju narodnu vlast.

PUTESTVJLJE AKTA

Br. 6127/45

Moji porod bio je težak.

Rodio sam se u sobi broj 4, I. to, vjerujem mi, rodio sam se u dva dječjaka. Poroda je počeo u nedelju, a do konačno se potresom 23. jula. Odmah po rođenju očišćili su me na krištenje u sobi broj 50, gdje sam i dobio ime 6127/45. Tu su me položili u neku huljušku i u sam zaspao.

Kad sam se probudio, osjetio sam da me neće gusi. Razmišljao sam da bi moglo biti i ledva se sato da je to prasina. Pokušao sam da je strečam, ali me je još više zagubila i ja sam do neveste. Koliko sam ga do teko ležao nezvani, samo da vidim da je strečam da me je probudio jak udarac i neka tekućina. Pribrajao sam da vidim da se nalazim u sobi br. 15. Sjetio sam se da je bio udarac i ona vlagla. To su mi udarili žig i potpisali kršćenje. Zatim su me zatvorili u neku knjigu i putovanje se nastavilo u sobi br. 16 i 17. I tu sam preprečavao dva dana da opet produži, put u sobi br. 23.

Tu sam opet doživio udarac i poljivam s fintom, prošao sam kroz nekoliko knjiga i konačno zasno. Kod budiću osjetio sam opet prasinu i po nevišnosti.

Kroz nevesticu osjetio sam da su me položili u ormari u čas kada sam neki razgovor iz kojeg sam riznimo, da me iz tog ormara može spasiti samo bor protiv neke biokratije.

Pomožite mi braćo, i meni i svim mojim drugovima sa imenima od 1 do 6127/45 i svim kasnije rođenima da se spasimo od te biokratije.

P. ka Čaušević 20 Din; Eser Ekmedžić 15 Din; Denica Mirkobradić 20 Din; Ruža Benović 30 Din; Latif Hasnija 50 Din; Marić Stana 50 Din; Kuković Fadija 30 Din; Zagorac Dušanka 10 Din; Bjelogačić Evgen 10 Din; Novak Dubravka 10 Din; Novaković Mira 15 Din; Kadri Šefika 20 Din; Rožmarinija 20 Din; Javor Živko 50 Din; Kesić Radovan 50 Din; Milivojević Mihaljo 10 Din; Huseinović Safet 20 Din; Đermirović Muhi 20 Din; Pasalić Faik 50 Din; Sahnih Ahmet 50 Din; Šefi-

Мали огласи

Изгубљену кућну листу бр. 5287 проглашавам неважењом. — Којој Јулијана, Матије Губић б. б.

Изгубљену кућну листу бр. 4936 проглашавам неважењом. — Хешка Миљка, улица до Кулеповића.

Изгубљену кућну листу бр. 413 проглашавам неважењом. — Челепић Мујо, Бискута Маркоњића 26.

Изгубљену личну карту проглашавам неважењом. — Филиповић Була, Франкопанска 22.

Изгубљену личну објаву број 1818 i potvrdu o predaji pukške proglašavam неважењом. — Блажевић Томо, општина Врбња.

Изгубљену кућну листу бр. 4896 проглашавам неважењом. — Рис Франко, бивша Катерникова 2,

Изгубљену кућну листу број 105 проглашавам неважењом. — Куризовић Станко, Томислава б. б.

Изгубљену кућну листу бр. 4327 проглашавам неважењом. — Сејајан Хари, Јулаџија 4.

Изгубљену кућну листу бр. 3298 проглашавам неважењом. — Танковић Јосипа, Мартинова 45.

Изгубљену кућну листу проглашавам неважењом. — Гунић Ферхет, Новоселска 9.

Изгубљену кућну листу бр. 4057 проглашавам неважењом. — Иза-мовић Мухарем, Јарњицког 17.

Изгубљену личну карту бр. 2020 проглашавам неважењом. — Хасан-вић Исаевића, Гудидžana 3.

Изгубљену кућну листу бр. 2809 проглашавам неважењом. — Џевић Катица, Штросмјејера 4.

Изгубљену кућну листу бр. 1615 проглашавам неважењом. — Овићи-на Химнији, X. Хашка 8.